

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BANKALARARASI KART MERKEZİ ANONİM ŞİRKETİ (BKM)

2022 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	10
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	11
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	14
7.	DENETİM BULGULARI	15

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Gider Bütçesi ve Harcamalar Tablosu	6
Tablo 2: Yıllar İtibarıyla Gelir Tablosu.....	6
Tablo 3: Detaylı Maliyet ve Gider Kalemleri Tablosu.....	7
Tablo 4: 31.12.2022 Tarihi İtibarıyla Bilanço	7

KISALTMALAR

A.Ş.	Anonim Şirket
BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
BKM	Bankalararası Kart Merkezi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
TAO	Türk Anonim Ortaklığı
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
VUK	Vergi Usul Kanunu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. İşçilerin Kanunda Belirtilen Yıllık İzinlerinin Kullanılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Bankalararası Kart Merkezi (BKM) anonim şirket statüsünde olup 1990 yılında, 13 kamu ve özel Türk bankasının ortaklığıyla kurulmuştur. 2020 yılı itibarıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının (TCMB) ana hissedar olduğu BKM'nin toplam sermayesi 177.492.990 TL'dir. TCMB ile birlikte, Şirketin 11 ortağı olup bu ortaklar; Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi (A.Ş.), T.C. Ziraat Bankası A.Ş., T. Garanti Bankası A.Ş., Akbank A.Ş., Türkiye İş Bankası A.Ş., Yapı ve Kredi Bankası A.Ş., Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O., Qnb Finansbank A.Ş., Ing Bank A.Ş. ve Türk Ekonomi Bankası A.Ş.'dir.

Şirket öncelikli olarak 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'na, "ödeme sistemleri işleticiliği" görevini üstlenmesi ve faaliyet alanı itibarıyla da 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun, 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve bu kanunlara ilişkin ikincil düzenlemeler ile TCMB ve BDDK'nın düzenleyici kararlarına tabi olarak faaliyet göstermektedir.

TCMB'nin 12.06.2015 tarih ve 10159/19758 sayılı Kararı ile Şirketin, banka ve kredi kartı işlemlerinin bankalar arasındaki takas ve mutabakatını sağlayan yurtiçi takas ve hesaplaşma ödeme sistemini işletmesi faaliyetine izin verilmiştir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 31.03.2016 tarih ve 6821 sayılı Kararı ile Şirket'in banka kartı ve kredi kartı sistemi kurma ve bu sisteme göre kart çıkarma ve üye işyeri anlaşması yapma yetkisi verme ile sınırlı olmak üzere, kartlı sistem kurma konusunda faaliyet göstermesi uygun görülmüştür.

Bankalararası Kart Merkezi 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'ncü maddesinin (g) bendi ile Kamu İhale Genel Tebliği doğrultusunda ana faaliyet ve üretim konusuna yönelik mal ve hizmet alımlarında istisna kapsamında tutulmuştur. Şirket yapım işleri açısından Kamu İhale Kanunu'na tabidir.

BKM Esas Sözleşmesi, BKM Çalışanı Yönetmeliği, BKM Çalışanı Görev Ve Sorumlulukları Yönetmeliği, BKM Üyelik Yönetmeliği, BKM Bütçe, Raporlama Ve Hesap

Ayrıştırma Yönetmeliği, BKM İç Sistemler Yönetmeliği, BKM Satınalma Yönetmeliği, BKM Performans Sistemleri Yönetmeliği ve Şirketin çeşitli alanlarda belirlediği politikalar, usul ve esaslar Şirketin iç düzenlemeleridir.

Şirketin 27.05.2020 tarihinde tescil edilen revize esas sözleşmesinin "Amaç ve Konu" başlıklı 3'üncü maddesinde amaçlar ve faaliyet konuları aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

Amaçlar

1. Ödeme hizmetlerinin bütün ekonomik birimleri kapsayacak şekilde, kesintisiz, etkin, güvenli ve verimli bir şekilde sağlanmasını garanti altına alacak sistem, platform ve altyapılar oluşturmak, bunları işletmek ve geliştirmek,

2. Ödeme yöntemleri konusunda küresel bir referans noktası olabilecek rekabetçi bir ekosistem yaratılmasına katkı sağlamak ve iyileştirme alanlarını belirlemek için gerekli analiz çalışmalarını tüm paydaşların katılımıyla yapmak,

3. Elektronik veya kartlı ödeme yöntemlerinin erişilebilirliğini ve kullanılabilirliğini artıracak çalışmalar yürütmek,

4. Nakit kullanımının azaltılması hedefi ile uyumlu olarak yenilikçi, güvenli ve etkin ödeme hizmetlerinin yaygınlaştırılmasına ilişkin araştırma, geliştirme, uygulama çalışmaları yürütmek,

5. İhtiyaç duyulan standartların oluşturulmasına yönelik çalışmalar yapmak,

6. Finans sektörü, reel sektör ve kamu kuruluşlarının sundukları hizmetler esnasında yararlanabilecekleri sistem, platform ve altyapılar oluşturarak bunların etkin ve verimli bir şekilde işletilmesini sağlamak.

Faaliyet Konuları

7. Ödeme sistemleri ile ödemeler alanı ile ilgili platform ve altyapıları kurmak, geliştirmek ve işletmek,

8. Takas ve mutabakat işlemleri ile bu işlemlerin gerektirdiği teminat ve garanti mekanizmalarına ilişkin faaliyetleri yürütmek,

9. Takas hizmetinden yararlanan kuruluşlar arasında uygulanacak takas komisyonu oranının belirlenmesine yönelik çalışmaları yaparak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın

onayına sunmak,

10. Kartlı sistem kurmak ve kart tabanlı ödemelerin etkinliğini ve verimliliğini artıracak her türlü faaliyeti yürütmek,

11. Elektronik ödeme yöntemlerine ilişkin yurt içinde uygulanacak prosedürleri geliştirmek, standardizasyonu sağlamaya yönelik kararlar almak, bunları yayınlamak ve uygulamayı takip etmek,

12. Elektronik ödemelere yönelik olarak sektörden veri toplamak, toplanan verileri analiz etmek ve toplanan verileri ilgili kurum ve kuruluşlar ile paylaşmak,

13. Ödemelerle ilgili tüm kanallarda güvenliği destekleyici yöntemlerin tespitine ve uygulanmasına destek olmak,

14. Elektronik ödeme yöntemlerinin kullanımını yaygınlaştıran ve teşvik eden çalışmalar yapmak,

15. Nakit kullanımının azaltılması hedefleri ile uyumlu olarak yenilikçi ödeme yöntemlerinin yaygınlaştırılmasına ilişkin reklam, tanıtım, iletişim faaliyetlerinde bulunmak,

16. Finansal kuruluşlar ve diğer paydaşlar arasında birlikte çalışabilmeyi sağlayacak uygulama pratikleri, kurallar, kılavuzlar ve standartlar geliştirmek, uygulamaya geçirmek ve izlenmesi süreçlerine katkıda bulunmak,

17. Yenilikçi finansal teknolojilerin ödemeler alanında uygulanabilmesi konusunda araştırma ve geliştirme çalışmaları yürütmek,

18. Ödemeler alanında paydaşlar arasında yönetişimi, eşgüdümü ve dayanışmayı temin edecek faaliyetler yürütmek, yetkili kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği içerisinde çalışmalar yürütmek, amaç ve konularıyla ilgili temsil faaliyetlerinde bulunmak,

19. Elektronik ödemeler konusunda ödeme hizmeti sağlayıcılar arasındaki anlaşmazlıkları çözüme kavuşturmaya yönelik çalışmalar yapmaktır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Bankalararası Kart Merkezi teşkilat yapısının en üstünde Yönetim Kurulu bulunmakta olup, kurul 7 üyeden oluşmaktadır. Yönetim kurulu altında genel müdürlük, üç adet genel müdür yardımcılığı ve bunlara bağlı direktörlükler yer almaktadır. Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcısı atamalarında BDDK onayı gerekmektedir.

29.11.2021 tarih ve 2021/25 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile 176 olan norm kadro sayısı 200'e çıkartılmış olup 31.12.2022 tarihi itibarıyla şirkette farklı unvan gruplarında, 180 kişi İstanbul merkez ofisi ve 6 kişi İzmir İş Sürekliliği Yedekleme Merkezinde olmak üzere, 186 kişinin çalıştığı görülmüştür. Personelin tamamı sözleşmeli olarak istihdam edilmektedir.

BKM çalışanının hak ve yükümlülüklerini mevzuat hükümleri ve şirketin kabul olunan politikaları doğrultusunda belirlemek, işe alma, çalışanın hakları ve sorumlulukları, görev ve eğitim amaçlı yolculuklarla ilgili konularda uygulanacak genel esasları, yetki, sorumluluk ve limitleri açıklamak amacıyla 01.07.2022 tarihinde BKM Çalışanı Yönetmeliği revize edilmiştir. Kurum personeline yapılan ödemelerde BKM Çalışanı Yönetmeliği, BKM Çalışanı Görev ve Sorumlulukları Prosedürü, BKM Ücretlendirme Politikası ve çalışanlarla yapılan iş sözleşmeleri esas alınmaktadır.

BKM'de çalışanların görevler ayrılığı ilkesi esas alınarak görev ve yetki tanımlarını belirtmek ve sorumluluklarını tanımlamak amacıyla BKM Çalışanı Görev ve Sorumlulukları dokümanı oluşturulmuş olup, bu doküman tüm çalışanların erişimine açıktır. BKM'de işe başlayan çalışanlara görev tanımları tebliğ edilerek kabullerine dair imzaları alınmaktadır.

BKM çalışanlarının mesai içi ve dışında, üyeler, müşteriler, toplum, sosyal medya ve birbirleri ile ilişkilerinde uygulamaları beklenen kurumsal etik prensiplerini belirlemek amacıyla BKM Etik Politikası oluşturulmuş ve çalışanlara duyurulmuştur.

Çalışanların başarılarının ve performanslarının tanımlanması, izlenmesi ve ödüllendirilmesi amacıyla 10.01.2022 tarihinde Performans Yönetim Sistemi Yönetmeliği revize edilmiştir. Yapılan performans değerlendirme sonuçları prim sisteminde etkin olarak kullanılmaktadır.

Çalışanların, iç düzenlemelere ve/veya mevzuata aykırı davranışları durumunda uygulanacak yaptırımları belirlemek amacıyla Disiplin Prosedürü oluşturulmuştur. Çalışanın işe alımı sürecinde ve işten çıkartılması süreciyle ilgili sorumlulukların, uygulama ve

esaslarının belirlenmesi amacıyla Çalışanın İşe Alımı ve İşten Çıkarılması Prosedürü oluşturulmuştur. Söz konusu dokümanlar BKM çalışanlarına duyurulmuştur.

Çalışanların eğitimlerine yönelik planların hazırlanması, pozisyon bazında standart mesleki eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve Şirketin tabi olduğu mevzuat hakkında gerekli eğitimlerin verilmesi amacıyla BKM Çalışanı Eğitim Prosedürü oluşturulmuştur. Yıllık olarak eğitim bütçesi oluşturularak bu bütçe doğrultusunda eğitim planlaması yapılmaktadır.

Birim gereklilikleri göz önüne alınarak esnek ve uzaktan çalışma seçenekleri bulunmaktadır.

Kurumda yetki devirleri ve sınırları yazılı olarak belirlenmiştir. BKM'yi temsil etmeye yetkili olan kişiler ve temsil yetkileri ve sınırları İmza Sirkülerinde belirlenmiştir.

Şirket 11 ortaklı bir yapıya sahip olup en büyük pay %51 ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına aittir.

TROY Ödeme Yöntemi A.Ş. Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.'nin tek iştirakidir. Troy Ödeme Yöntemi A.Ş. 24.06.2021 tarihinde BKM'nin %100 sahipliği ile kurulmuştur. Ödenmiş sermayesi toplam 250.000 TL'dir.

1.3. Mali Yapı

BKM yıllık bütçe çalışmaları, her yıl Kasım ayında başlamaktadır. Her birim ilgili yıla ilişkin gelir tahminleri ile gider ve yatırım ihtiyaçlarını belirler ve bütçe kalemleri ilgili genel müdür yardımcısı onayına sunulur. Mali işler birimi, iş birimlerinden gelen onaylı bütçe kalemlerini konsolide ederek yıllık bütçe sunumunu oluşturur ve genel müdür onayı alınır. Konsolide edilen rakamlar Aralık ayında Yönetim Kurulu'na sunulur ve onaylanır ve bütçe süreci tamamlanır.

Bütçe çalışmaları sonucunda hazırlanan yıllık bütçe, ilk altı aylık gerçekleşen sonuçlara ve gelecek altı aylık beklentilere göre revize edilerek Temmuz ayında yine Yönetim Kurulu onayına sunulur.

Bu itibarla 2022 yılı bütçesi ve 2022 yılı revize bütçesi sırasıyla 29.12.2021 ve 27.07.2022 tarihli yönetim kurulu kararları ile kabul edilerek uygulamaya konulmuştur.

Aşağıda, 2021 yılı ile karşılaştırmalı gider bütçesi ve harcamalar tablosu görülmektedir:

Tablo 1: Gider Bütçesi ve Harcamalar Tablosu

Ekonomik Sınıflandırmaya Göre	2022				2021		
	Başlangıç Bütçe	Revize Bütçe	Harcama (Ocak-Aralık)	(Harcama / Revize Bütçe) (%)	Başlangıç (Bütçe)	Revize Bütçe	Harcama (Ocak-Aralık)
Personel Giderleri	124.057.172	125.111.222	113.586.497	91%	71.174.645	67.144.389	59.833.703
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	11.565.119	11.542.692	10.816.287	94%	6.016.062	6.312.153	6.017.795
Mal ve Hizmet Alım Giderleri (Amortisman Hariç - Yatırım Dahil)	313.478.329	389.429.331	153.777.204	39%	110.479.151	148.265.071	78.375.300
Faiz Giderleri	4.137.499	5.309.159	5.752.878	108%	2.766.726	3.206.520	3.160.602
TOPLAM	453.238.119	531.392.404	283.932.866		190.436.584	224.928.133	147.387.400

Bankalararası Kart Merkezi bütçe giderlerinin önemli bir kısmını mal ve hizmet alım giderleri ve personel giderleri oluşturmaktadır.

Şirket 2022 yılı için bütçelenen toplam 531.392.404 TL ödeneğin 283.932.866 TL'sini kullanmıştır. 2022 yılında harcamaların toplam ödeneğe oranı %53,43 olarak gerçekleşmiştir.

Aşağıda 2021 ve 2022 yılları dönem sonu gelir tablosu verileri yer almaktadır.

Tablo 2: Yıllar İtibarıyla Gelir Tablosu

GELİR TABLOSU (TL)		
	01 Ocak - 31 Aralık 2022	01 Ocak - 31 Aralık 2021
Hizmet gelirleri	577.229.841	302.783.204
Hizmet üretim maliyetleri	(206.076.534)	(122.577.901)
Brüt hizmet kârı	371.153.307	180.205.303
Araştırma ve geliştirme giderleri	(902.071)	(746.038)
Genel yönetim giderleri	(52.680.464)	(35.247.781)
Faaliyet kârı	317.570.772	144.211.484
Finansal gelirler	83.117.614	39.235.056
Finansal giderler	(5.752.878)	(612.545)
Diğer gelirler	706.072	796.306
Diğer giderler	(190.839)	(248.736)
Vergi öncesi kâr	395.450.741	180.381.565
Vergi	(80.618.715)	(43.087.725)
Cari Vergi Gideri	(81.261.457)	(44.665.620)
Ertelenmiş Vergi Geliri/Gideri	642.742	1.577.895
Net dönem kârı	314.832.026	137.293.840

2022 yılında, 2021 yılına göre, hizmet üretim maliyetleri %68 ve genel yönetim giderleri %49 oranında artış göstermiştir. Hizmet gelirlerindeki, giderlere göre yüksek olan artış, net kâr marjının 2021 yılına göre, 2022 yılında daha yüksek gerçekleşmesine imkân

sağlamıştır. Net kârlılıktaki artışla birlikte aktif karlılığı artış göstermiştir.

Şirketin en büyük gelir kalemi takas hizmeti ve işlem hizmeti gelirleri (swift hizmeti) olup tamamı üyelerden elde edilmektedir. Diğer Gelirleri 3d, GO- Güvenli Öde, BKM Express, TR Karekod gibi hizmetlerden elde edilen gelirler oluşturmaktadır.

Bankalararası Kart Merkezi A.Ş, hizmet bedellerini bir tarife doğrultusunda tahsil etmektedir. 2022 yılı için tarife 1 Ocak 2022 tarihinde belirlenmiş ve Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

31.12. 2022 itibarıyla bazı maliyet ve gider kalemleri aşağıdaki şekilde oluşmuştur:

Tablo 3: Detaylı Maliyet ve Gider Kalemleri Tablosu

740	HİZMET ÜRETİM MALİYETİ	206.076.534
	Personel Giderleri	104.756.994
	Yazılım ve Donanım Giderleri	69.871.517
	İtfa Payları	20.309.455
	Danışmanlık ve Dış Kaynak Kullanım Giderleri	5.699.792
	Pazar Geliştirme ve Güvenlik Katkı Payı Giderleri	2.552.596
	Diğer Giderler	2.886.180
770	GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	52.680.464
780	FİNANSMAN GİDERLERİ	5.752.878

Tabloya göre; hizmet üretim maliyetinin %50,8'i personele yapılan ödemelerden, %33,9'u ise yazılım ve donanım giderlerinden oluşmaktadır. Bu oranlar şirketin yoğun teknoloji ve nitelikli personel kullanarak hizmet ürettiğini göstermektedir.

31.12. 2022 itibarıyla Şirket bilançosu aşağıdaki şekilde oluşmuştur:

Tablo 4: 31.12.2022 Tarihi İtibarıyla Bilanço

AKTİF	(TL)	PASİF	(TL)
Varlıklar		Yükümlülükler	
Nakit ve nakit benzeri değerler	557.521.283	Uzun vadeli banka kredilerinin kısa vadeli kısmı	2.012.006
Ticari alacaklar	83.762.070	Uzun vadeli finansal kiralama borçlarının kısa vadeli kısmı	2.821.818
Peşin ödenen giderler	28.444.885	Uzun vadeli kiralama borçlarının kısa vadeli kısmı	1.667.878
Diğer dönen varlıklar	260.261	Ticari borçlar	13.894.424
Dönen varlıklar toplamı	669.988.499	Diğer kısa vadeli borçlar	40.679.237
Maddi duran varlıklar, net	52.094.719	Karşılıklar	370.666
Kullanım hakkı varlıkları, net	3.650.255	Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar	28.618.828
Maddi olmayan duran varlıklar, net	74.853.191	Cari vergi yükümlülüğü	22.424.114

Peşin ödenen giderler	2.468.715	Toplam kısa vadeli yükümlülükler	112.488.971
Finansal yatırımlar	250.000	Banka kredileri	176.279
Diğer duran varlıklar	302.283	Kiralama işlemlerinden borçlar	2.902.163
Ertelenmiş vergi varlığı	2.297.698	Diğer borçlar	477.289
Duran varlıklar toplamı	135.916.861	Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar	4.787.734
AKTİF TOPLAMI (VARLIKLAR)	805.905.360	Toplam uzun vadeli yükümlülükler	8.343.465
		Özkaynaklar	
		Ödenmiş sermaye	177.492.990
		Olağanüstü yedekler	180.215.671
		Yasal yedekler	14.041.990
		Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler/(giderler)	(2.135.407)
		Özel Fonlar	176.374
		Geçmiş yıllar kârları	449.280
		Net dönem kârı	314.832.026
		Toplam özkaynaklar	685.072.924
		PASİF TOPLAMI (YÜKÜMLÜLÜKLER VE ÖZKAYNAKLAR)	805.905.360

Şirketin varlıkları %83 oranında kısa vadeli. Toplam dönen varlıklar kısa vadeli borçların üzerinde olduğu için Şirket likidite riski taşımamaktadır.

Dönen varlıklar hesap grubunda en yüksek tutar Nakit ve Nakit Benzeri Değerler Hesabında görülmekte olup toplam aktifin %69,2'sini teşkil etmektedir.

Şirkette maddi duran varlıkların tamamı öz sermaye ile karşılanmıştır. Kısa ve uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamının, aktif toplam içerisindeki payı yaklaşık %15'tir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Şirketin finansal tabloları Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri çerçevesinde Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartları ve Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile Bankalarca Kamuya Açıklanacak Finansal Tablolar İle Bunlara İlişkin Açıklama ve Dipnotlar Hakkında Tebliğ'e uygun olarak hazırlanmaktadır.

Şirket Vergi Usul Kanunu uyarınca 3'er aylık dönemler itibariyle geçici vergi beyannamesinin ekinde gelir tablosu ve kurumlar vergisi beyannamesinin ekinde yıllık bilanço

ve gelir tablosunu Hazine ve Maliye Bakanlığına sunmaktadır.

Diğer yandan, Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 10'uncu maddesi çerçevesinde 3'er aylık dönemler itibarıyla bağımsız denetim raporları hazırlanarak Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kuruluna (BDDK) iletilmektedir. Yıllık bağımsız denetim raporu, Elektronik Kamu Alımları Platformunda yayımlanmakta, aynı zamanda, hâkim hissedar sıfatına haiz olan Merkez Bankasına da gönderilmektedir. Bununla birlikte Şirket, her 6 ayda bir likidite durumunu yansıtan rasyo analizini de Merkez Bankasına sunmaktadır.

Şirket, temel ekonomik ve mali göstergelerine ilişkin özet raporu her ay yönetim kurulunun bilgisine sunmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince aşağıda sayılan defter, tablo ve belgeler denetime sunulmuştur. Söz konusu defter, tablo ve belgeler dikkate alınarak denetim sonuçlandırılmıştır.

- Yevmiye defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak

işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. özel hukuk kuralları doğrultusunda iş ve işlemlerini sürdüren bir şirkettir. Bu itibarla kamu sektöründe yer alan kurul, kurum ve kuruluşların iç denetim ve iç kontrol alanlarında temel mevzuatı olan, başta 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu olmak üzere Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar, Kamu İdarelerince Hazırlanacak Stratejik Planlar ve Performans Programları ile Faaliyet Raporlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümlerine tabi değildir.

BKM'nin iç kontrol, iç denetim ve risk yönetim sistemlerine ve bunların işleyişine ilişkin usul ve esaslar, BKM Yönetim Kurulu tarafından onaylanan ve her biri 29.12.2021 tarihinde yayımlanan BKM İç Sistemler Yönetmeliği, BKM İç Denetim Yönetmeliği ve BKM Risk Yönetimi ve İç Kontrol Yönetmeliği'nde düzenlenmektedir. 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkındaki Kanun kapsamında TCMB'den alınan ödeme sistemi işleticiliği faaliyet izni uyarınca Kanun alt düzenlemelerinde referans verilen Ödemeler ve Piyasa Altyapıları Komitesi (Committee on Payments and Market Infrastructures) tarafından yayınlanan Finansal Piyasa Altyapılarına İlişkin Prensipler (Principles For Financial Market Infrastructures) de iç denetim ve iç kontrol ve risk yönetimi faaliyetlerine dayanak teşkil etmektedir.

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

BKM Faaliyet Raporları BDDK tarafından yayımlanan "Bankalarca Yıllık Faaliyet Raporunun Hazırlanmasına ve Yayımlanmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" hükümleri çerçevesinde hazırlanmaktadır. Bu itibarla kurum 2022 yılı faaliyet raporunu hazırlayarak internet sitesinde yayımlamıştır.

Ocak 2020- Şubat 2022 dönemi Yönetim Kurulu Kararları Takip Raporu, 2021 ve 2022 yılı Mali Süreçler İç Kontrol Raporları, ISO 27001 Yıllık İç Denetim Raporu hazırlanarak üst yönetime sunulmuştur.

Şirketin kontrol dönemi içerisinde yürüttüğü mali süreçlerinin; yasal mevzuat, şirket

faaliyet konuları ve iç düzenlemeler ile uyumunu kontrol amaçlı yayımlanan hem 2021 hem de 2022 yılı Mali Süreçler İç kontrol Raporlarında genel gözden geçirme, değişim analizi, fatura ve fiş bazında yapılan incelemelerde işlemlerin, yasal mevzuat, muhasebe standartları, şirket faaliyet konuları ve iç düzenlemeler ile uyumlu olduğu görülmüştür. Mali Süreçler İç Kontrol Raporu, Risk Yönetimi ve İç Kontrol birimi tarafından 3'er aylık dönemler itibariyle hazırlanmaktadır.

Denetim faaliyetleri sonucunda tespit edilen riskleri içeren denetim raporları yılda asgari dört kere toplanan İç Denetim ve Risk Komitesinde değerlendirilerek sonuçları hakkında Yönetim Kuruluna bilgi verilmektedir.

2022 yılı İç Kontrol Planı hazırlanmıştır.

Risk Değerlendirme Standartları

BKM tarafından belirlenen temel risk yönetimi politikası aşağıdaki unsurları içermektedir.

1. Kurum'un temel faaliyet hedeflerinin belirlenmesi.
2. Bu hedeflere ulaşılmasını engelleyecek risklerin tespit edilmesi.
3. Bu risklerin olası etkilerinin ve gerçekleşme olasılıklarının belirlenmesi.
4. Bu risklerin, Yönetim Kurulu tarafından belirlenen seviyelere düşürülmesi için gerekli risk yönetimi ve kontrollerinin uygulanması.
5. Maruz kalınan risklerin düzenli olarak ölçülmesi ve değerlendirilmesi.
6. Risklerin Kurum bünyesinde yönetimi için gerekli koordinasyon ve iletişim ağının oluşturulması.
7. Kart ve bilgi sistemleri teknolojisine yönelik ortaya çıkabilecek yeni risklerin proaktif olarak değerlendirilmesini ve olası risklerin azaltılmasına yönelik önerilerin oluşturulması.
8. BKM yöneticileri ve ilgili personelin risk yönetimi konusunda düzenli eğitimler alması,
9. Risklerin mevcut durumlarının ölçülmesi ve izlenmesi amacı ile önemli risk göstergelerinin belirlenmesi.
10. Bu göstergelerin etkinliğinin ve güncelliğinin sağlanması amacı ile düzenli gözden geçirmelerin düzenlenmesi.
11. Kartlı Ödeme Sistemi'ne ilişkin temel risklerin ortaya koyulması ve bu risklere

karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi.

Temel Risk Yönetim politikası, oluşturulan yazılı prosedürler, iş birimleri tarafından gerçekleştirilen risk ölçümleri; Yönetim Kurulu, üst düzey yöneticiler, İç Sistemler Direktörü ile İç Denetim ve Risk Komitesi arasındaki koordinasyon ve bilgi paylaşımı, risk yönetimi faaliyet sonuçlarının periyodik olarak değerlendirilmesi ve risk yönetimi faaliyetlerinin İç Denetim Birimi tarafından bağımsız olarak denetlenmesi ile desteklenmektedir

Risk Yönetimi ve İç Kontrol Birimi, Kurumsal Risk Yönetim Politikasına uygun bir risk yönetimi çerçevesi tasarlayarak bu çerçevenin uygulanmasını sağlamaktadır. Risk yönetimi süreci kapsamında gerçekleştirilecek risk değerlendirme faaliyetlerine ilişkin temel adımları ve değerlendirme sırasında kullanılacak Risk Envanterlerinin oluşturulması ile ilgili detayları açıklamak amacıyla Kurumsal Risk Değerlendirme Prosedürü oluşturulmuştur. Risklerin etkileri ve gerçekleşme sıklıkları Kurumsal Risk Değerlendirme Prosedürü'nde yer alan Risk Etki Tablosu ve Risk Sıklığı Tablosu dikkate alınarak standart bir metodoloji doğrultusunda ilgili süreç sahipleri tarafından belirlenmektedir. Her bir risk için, hangi risk azaltıcı kontrollerin yürütülmekte olduğu belirlenmekte ve risk envanteri üzerinde dokümanite edilmektedir. Kalan risk seviyesine göre, risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik aksiyonlar belirlenmekte ve bu aksiyonların takibi yapılmaktadır.

Kurum iş süreçleri ve bilgi teknolojileri süreçlerindeki riskleri birlikte ele alan BKM Risk Envanteri ve BKM üyelerinin (bankalar ve on-line ödeme kuruluşları) kendilerinden ya da içinde bulunulan sistemden kaynaklı riskleri barındıran Yurtiçi Takas Hesaplaşma Sistemi Risk Envanteri, BKM Kurumsal Risk Envanterini oluşturmaktadır. Söz konusu envanterler asgari olarak yılda bir kez, genel olarak yılsonunda, gözden geçirilmekte veya yenilenmekte ve İç Denetim ve Risk Komitesi tarafından onaylanmakta ve Yönetim kurulunun bilgisine sunulmaktadır. Ayrıca risk yönetimi faaliyetleri kapsamında, YTH Sistemi Katılımcıları ve TROY Üyeleri risklerinin izlenmesine/değerlendirilmesine yönelik metotlar geliştirilmekte ve bu metotların periyodik olarak uygulanması sağlanmaktadır.

2022 yılı Kurumsal Risk Envanteri ile YTH Risk Envanteri 29.12.2021 tarih ve 2021/25 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile onaylanmıştır.

BKM Risk envanteri onaylandıktan sonra iç denetim çalışmaları başlamaktadır.

Bilgi ve İletişim Standartları

Kurum sahip olduğu ISO 27001 sertifikasyonu ile gizlilik, bütünlük ve erişilebilirlik gibi temel bilgi güvenliği prensiplerini dikkate alan ve tüm paydaşları içeren bütünlük bir bilgi güvenliği yönetim sistemine sahiptir. ISO 27001 İç Denetim Raporu (bilgi güvenliği kontrolleri denetimi) sonucunda iki adet bulgu kaleme alınarak risk oluşturabileceği öngörülen hususlara dikkat çekilmiştir. Bu alanlarda şirket içi çalışmalar sürdürülmektedir.

Süreç denetimlerine ek olarak BDDK mevzuatı uyarınca hazırlanan Yönetim Beyanı çalışması kapsamında Bilgi Teknolojileri süreçleri kontrol çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

2022 yılı sonunda Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberi Denetim Raporu hazırlanmıştır.

İzleme Standartları

Kurumda iç denetim ve iç kontrol yapılanmasında en üst sırada İç Denetim ve Risk Komitesi bulunmaktadır. Risk yönetimi faaliyetlerinin yeterliliği, etkinliği ve uyumluluğu nihai olarak Yönetim Kurulu sorumluluğunda olmakla beraber, risk yönetimi sisteminin oluşturulması, risklerin belirlenen seviyeler içerisinde olup olmadığının periyodik olarak ölçülmesi ve izlenmesi sorumluluğu Yönetim Kurulu tarafından İç Denetim ve Risk Komitesine atanmıştır. Bu komitenin almış olduğu kararlar ile mevzuat gereklilikleri İç Sistemler Direktörü tarafından yerine getirilmektedir. İç Sistemler Direktörü bu sorumluluğunu yerine getirirken İç Denetim Birimi ile Risk Yönetimi ve İç Kontrol Birimi olarak iki alt birimden destek almaktadır. İç denetim ve iç kontrol yapılanmasında toplam 5 personel görev almaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.'nin 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İşçilerin Kanunda Belirtilen Yıllık İzinlerinin Kullandırılmaması

BKM A.Ş. tarafından iş akdi devam eden çalışanların yıllık izinlerinin zamanında kullandırılmadığı ve bu nedenle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür.

Yıllık ücretli izin hakkı, 4857 sayılı İş Kanunu ile ekonomik ve sosyal bir hak olarak emredici nitelikte düzenlenmiştir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde; iş yerinde işe başladığı günden itibaren, deneme süresi de içinde olmak üzere en az bir yıl çalışmış olan işçilere yıllık ücretli izin verileceği, yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği,

Aynı Kanun'un 54'üncü maddesinde, işçinin hesaplanacak her hizmet yılına karşılık, yıllık iznini gelecek hizmet yılı içinde kullanacağı,

Kanun'un 59'uncu maddesinde ise iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretinin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Şirketin İnsan Kaynakları Yönetmeliği'nin, "İzin" başlıklı 34'üncü maddesinde, personelin yıllık izin hakkını kullanmaktan vazgeçemeyeceği her yılın izninin, bir sonraki yılın hakediş tarihine kadar kullanılacağı ifade edilmiştir.

Yukarıda yer alan hükümlerden, yıllık izin hakkının işçiler için yasal güvence altına alındığı ve işçilerin bu hakkın kullanımından vazgeçemeyeceği anlaşılmaktadır. İşveren, işçinin

hizmet süresi boyunca hak kazandığı ancak bir şekilde takip eden hizmet yılı içinde kullanmadığı yıllık ücretli izinlerini iş sözleşmesi devam ederken kullandırmakla yükümlüdür. Buna rağmen kullanılmayan yıllık izinlerin karşılığının, İş Kanunu'nun 59'uncu maddesinde yer alan düzenleme gereğince sözleşmenin sona erdiği tarihte işçilere ödenmesi gerekmektedir.

Ancak uygulamada; yıllar itibarıyla personelin kullanılmayan toplam izin günleri için 4.247.734,00 TL karşılık ayrıldığı, 2022 yılı içinde Şirkette çalışıp sözleşmeleri sona ermiş olan kişiler için ise 807.927,00 TL birikmiş izin ücreti ödendiği tespit edilmiştir. Her ne kadar yapılan ödeme yasal olsa da ödemeye dayanak teşkil eden yıllık izinlerde ortaya çıkan birikimin yukarıda bahsi geçen İş Kanunu hükümlerine ve Şirketin iç düzenlemelerine aykırı olduğu değerlendirilmektedir.

Şirket, izin kullanımına yönelik teşvik uygulamalarına rağmen pandemi ve sonrası dönemde özellikle bilgi teknolojileri alanında yaşanan personel devir hızının artmış olması nedeniyle bazı personelin izinlerini düzenlemelerde yer verilen seviyede kullanamadıklarını ifade etmektedir.

Sonuç itibarıyla, Şirket personelinin yıllık izin hakkı, Anayasal temeli olan dinlenme hakkı olup 4857 sayılı İş Kanunu'nun ilgili hükümleri uyarınca, yılı içinde kullandırılmasına yönelik gerekli önlemlerin alınması ve birikime meydan verilmemesi gerektiği düşünülmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>